

Logopedie bij afasie

Afasie is een taalstoornis die ontstaat door een hersenbeschadiging. De oorzaak van deze beschadiging kan een herseninfarct of hersenbloeding zijn. In deze folder geven wij u meer informatie over afasie.

Afasie, a (= niet) fasie (= spreken), betekent dat iemand niet meer kan zeggen wat hij wil.

Mensen met afasie kunnen moeilijk spreken, begrijpen, schrijven en/of lezen. De afasiepatiënt blijft de persoon wie hij is, maar heeft moeite met communiceren.

Problemen

De problemen zijn bij afasie verschillend. Deze zijn onder andere afhankelijk van de ernst en de plaats van de hersenbeschadiging.

Moeilijk vinden van de juiste woorden

- Moeilijk om op de naam van een voorwerp of persoon te komen.
- Moeilijk om een zin af te maken.

De woorden 'dinges' of 'Hoe heet het ook al weer' worden vaak gebruikt.

Heel veel en snel praten

- Lange, onbegrijpelijke zinnen met woorden die niets met elkaar te maken hebben.
- De eigen fouten niet horen en zichzelf verbeteren.
- Niet goed begrijpen van het gesprek of van schriftelijke informatie .

De luisteraar of gesprekspartner krijgt soms het verwijt het niet te begrijpen.

Moeilijk om iets te gaan zeggen

- Moeilijk om te beginnen met praten waarbij zoeken naar de juiste klank of begin van het woord.
- Zichzelf verbeteren bij het zoeken naar de juiste woordvorm.
- Spreken in telegramstijl: korte zinnen waarbij woorden ontbreken (vaak lidwoorden of werkwoorden).
- Moeilijk om lange en ingewikkelde zinnen te maken.
- Minder begrip van gesproken en geschreven taal.

Soms is de taalstoornis zo ernstig dat iemand bijna niet kan praten.

Vrijwel niet kunnen praten en ook niet goed begrijpen wat anderen zeggen

- Begrijpen van enkele woorden.
- Begrijpen van eenvoudige zinnen die aansluiten op de directe situatie.
- Praten is bijna niet meer mogelijk, behalve soms woorden als 'dag' of 'ja' en 'nee', 'gaat wel' en 'weet ik niet'.

Gebaren, aanwijzen en gezichtsuitdrukkingen kunnen helpen bij een beter begrip.

Afasie in combinatie met andere klachten

Een hersenbeschadiging kunnen ook andere klachten of beperkingen geven zoals:

- Minder kracht of een verlamming in de rechterarm en het rechterbeen hebben.
- Minder goed zien of minder aandacht hebben voor een deel van het gezichtsveld (hemianopsie).
- Moeite hebben met dagelijkse activiteiten zoals wassen, aankleden of een pen vasthouden.
- Niet goed weten hoe om te gaan met gebruiksvoorwerpen zoals kam of telefoon (apraxie).
- Moeite hebben met concentratie en het geheugen.
- Moeite hebben met spreken (dysartrie) en/of met slikken (dysfagie).

Logopedie

Logopedie is zorg die nodig is als er problemen zijn met stem, spraak, taal, gehoor en slikken. Een logopedist onderzoekt en behandelt de stoornissen die ontstaan na afasie.

De logopedist onderzoekt de mogelijkheden in de communicatie en adviseert hoe u de communicatie het beste kunt ondersteunen. De logopedist maakt zo snel mogelijk een afspraak met de familie of andere direct betrokkenen. Het is altijd mogelijk om bij een logopedische behandeling aanwezig te zijn.

Communicatieschrift

Bij iemand met afasie maken we gebruik van een communicatieschrift. Dit schrift is een hulpmiddel voor familie en naasten en voor zorgverleners. Iedereen kan dit schrift gebruiken om feiten en bijzonderheden te noteren. Bijvoorbeeld wie op bezoek is geweest of waar over gesproken is. Deze onderwerpen kunnen vervolgens worden gebruikt in een gesprek. Er hoeft minder te worden gevraagd of geraden wat er is gebeurd.

Behandeling overdragen

Zo nodig draagt de logopedist de behandeling over een collega logopedist als de patiënt het ziekenhuis verlaat.

Communicatie

Door afasie verandert de manier van communiceren. Dit kan van grote invloed zijn op het voeren van gewone gesprekken, het opvolgen van opdrachten maar ook op deelname aan het sociale leven. Ook het gebruik van (mobiele) telefoon en computer zijn vaak veranderd. Het is van groot belang om een manier te vinden om met elkaar te kunnen blijven communiceren. Praten met elkaar vraagt veel geduld. Gesprekspartners zijn belangrijk en kunnen veel doen om een gesprek zo goed mogelijk te laten verlopen.

Tips

- Bedenk dat een persoon met afasie een volwassen mens is. Er is geen reden om hem of haar op een kinderlijke manier aan te spreken of te behandelen.
- Zorg voor een rustige omgeving om te praten. Het geluid van radio of televisie of ander geluiden zijn storend.
- Neem de tijd voor een gesprek en maak eerst oogcontact.
- Spreek duidelijk en het liefst langzamer dan u bent gewend: u hoeft niet harder te praten.
- Benadruk de belangrijkste woorden uit de zin (trefwoorden) en schrijf deze op.
- Maak eventueel een eenvoudige tekening. Dat helpt de persoon met afasie om uw boodschap te begrijpen en te onthouden. Bovendien kan iemand uw tekening gebruiken om aan een ander te vertellen wat er is besproken.

Controleer altijd of de boodschap is begrepen en herhaal eventueel de boodschap met datgene wat u hebt opgeschreven.

- Gebruik korte en eenvoudige zinnen.
- Stimuleer iemand met afasie 'te praten met handen en voeten'. Het gaat er niet om *hoe* hij iets duidelijk maakt, als u het maar *begrijpt*. Het helpt vaak als u zelf gebaren maakt of aanwijst waarover u praat. Iemand met afasie vergeet vaak dat hij deze mogelijkheden kan gebruiken om te communiceren.

- Stel eenvoudige vragen en breng orde aan in het gesprek. Vraag eerst over wie het gaat, daarna wat er is gebeurd en eventueel *waar* of *wanneer*.
- Wees eerlijk. Zeg bijvoorbeeld: 'Ik begrijp je nu niet.' Als het echt niet lukt, kunt u het beter later nog eens proberen. Misschien lukt het dan wel.
- Geef de communicatie met iemand met afasie nooit op! Het is belangrijk dat u blijft proberen met elkaar te 'praten. Communicatie is voor alle mensen belangrijk; ook voor mensen met afasie.

Vragen?

U kunt ons gewoon bellen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op of kijk op www.olvg.nl Heeft u vragen over de vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/zorgnota

Meer informatie online

- www.olvg.nl/logopedie

Contact

afdeling Logopedie, locatie Oost

T 020 599 28 73 (werkdagen 9.00 – 16.30 uur)

E logopedie-oost@olvg.nl

afdeling Logopedie, locatie West

T 020 510 83 66 (werkdagen 9.00 – 16.30 uur)

E logopedie-west@olvg.nl

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 5 juni 2020, foldernr.0644